

málního provedení jeho stanoviska nesmělo býti prejudikováno — zaříditi, zda a pokud možno či nutno prozatím až do pravoplatného rozhodnutí o tomto nároku použití výtěžku statku k eventuelnímu budoucímu povinnému jeho plnění.

Ale žalovaný úřad se neobmezil na opatření pohybující se jen v těchto úzkých mezích, nýbrž, jak znění jeho rozhodnutí dokazuje, sám ihned beze všech výhrad vyslovil, že Dru Josefu M. přísluší za dobu od 1. června 1917 do 31. května 1920 nedoplatek reluovaného deputátu per 39.616 K 99 h a že od 1. června 1920 má deputát býti reluován dle běžných cen a měsíčně vyplácen až na ryby a dříví, které jest odváděti in natura.

K rozhodování o reluici deputátu, který dle listiny ze dne 28. února 1797 má býti plněn in natura, není však žalovaný úřad kompetentní a rozhodnutí jeho je proto nezákonné.

Poukaz k výplatě peněžitých nároků Strakonického děkana z výtěžků vnucené správy na tomto protizákonném podkladě proti vůli vlastníka spravovaného statku učiněný, jeví se proto rovněž nezákonným.

Z těchto důvodů slušelo naříkané rozhodnutí zrušiti dle § 7 zákona o správ. soudě.

Č. 877.

Pozemková reforma: * Schválil-li státní pozemkový úřad dle zák. ze dne 9. listopadu 1918 č. 32 sb. z. a n. trhovou smlouvu, v níž se zcizuje nemovitost v deskách zemských zapsaná, a připojil k svému schválení podmínku, že smluvní strany jsou povinny knihovně poznamenati, že ke každému dalšímu zcizení nemovitosti je třeba souhlasu stát. pozemkového úřadu, jde výrok tento přes rámec shora cit. zák. a nutno jej dle § 7 zák. o správ. s. zrušiti.

(Nález ze dne 8. června 1921 č. 7359.)

Věc: Václav P. v Praze a Zemský svaz českých živnostenských záložen a družstev v král. Českém (adv. Dr. Pr. Wilt z Prahy) proti státnímu pozemkovému úřadu v Praze o schválení trhov. smlouvy.

Výrok: Naříkané rozhodnutí, pokud jím byl uložen stěžovatelům závazek, aby knihovně dali poznamenati, že k dalšímu zcizení nemovitosti je třeba souhlasu Státního pozemkového úřadu, se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Zákon ze dne 9. listopadu 1918 č. 32 sb. z. a n. ustanovil v § 1, že každé zcizení mezi živými, jakož i zastavení a reální zatížení smluvní a exekuční statků do desk zemských zapsaných jest neplatné bez svolení úřadu pro správu zemědělskou.

Dávati svolení dle tohoto zákona přešlo dle § 5 zákona z 11. června 1919 č. 330 sb. z. a n. do kompetence státního pozemkového úřadu. Stěžovatel Václav P. prodal dům čp. — v Praze se stav. parc. č. kat. 241 a zahradou č. kat. 25, zapsaný ve vložce č. — desk zemských, Zem-

skému svazu československých živnostenských záložen a družstev v král. Českém a podáním ze dne — žádal Státní pozemkový úřad za udělení svolení ke zcizení uvedené nemovitosti dle hořejších norem. Státní pozemkový úřad žádané svolení udělil tím způsobem, že smlouvu trhovou opatřil doložkou ze dne — tohoto znění: »Svolení podle zákona ze dne 9. listopadu 1918 č. 32 o obstavení velkostatků se uděluje s podmínkou, že k dalšímu zcizení koupených nemovitostí je potřeby souhlasu pozemkového úřadu a že závazek tento bude současně se vkladem této smlouvy knihovně poznamenán.«

Proti této podmínce podaly obě smluvní strany stížnost k nejvyššímu správnímu soudu — — —, který vycházel při svém rozhodnutí z této úvahy: Účelem svrchu citovaného zákona ze dne 9. listopadu 1918 č. 32 sb. z. a n. bylo, aby obchod se statky zapsanými do desk zemských dostal se pod dozor veřejného úřadu, který by bděl nad tím, aby dispozicemi soukromoprávními ve příčině zmíněných statků nebyla mařena pozemková reforma. Byly to zájmy veřejné, které vedly k omezení dispozice vlastnickovy, vytčené v § 1 cit. zákona. Povinnost vlastníka vyžádati si ke zcizení statku do desk zemských zapsaného svolení Státního pozemkového úřadu jest omezením, které spojeno jest s vlastnictvím nemovitosti do desk zemských zapsané bez ohledu na osobu dočasného vlastníka. Omezení to stihá každého vlastníka ze zákona samého (ipso jure) a jest tedy břemenem reálným s nemovitostí spojeným bez ohledu na to, je-li břemeno to v jednotlivém případě v deskách zemských poznamenáno či nic. Státní pozemkový úřad, resp. veřejný zájem, ježž má chrániti, jest tedy dostatečně uhájen ustanovením zákona samého. Ukládá-li státní pozemkový úřad stěžovatelům, aby při převodu nemovitosti, zapsané do desk zemských, vložili dali na tuto nemovitost poznámku, že další zcizení podléhá jeho schválení, jest tento závazek pojímáti buď jako pouhé opakování pokud se týče vyznačení t é h o ž, co již p o s a m é m z á k o n u i bez této knihovní poznámky platí, nebo jest za to míti, že pozemkový úřad chce uložití touto poznámkou majiteli dotčené nemovitosti p ř e s zákonný závazek ještě další obmezení a pro sebe tím opatřiti nějaké zvláštní nové oprávnění, na př. oprávnění žádati, aby stěžovatelé i jejich nástupce v právu vlastnickém domu čp. — vymáhali si v budoucnosti od Státního pozemkového úřadu svolení ke zcizení, nikoliv k zastavení a reálnímu zatížení bez ohledu na dobu platnosti a účinnosti zákona z 9. listopadu 1918 č. 32 sb. z. a n.

Je-li správným tento druhý výklad, pak jeví se rozhodnutí naříkané proto nezákonným, že nesmí úřad pozemkový svobodu vlastnickou přes meze z á k o n e m samým připuštěné zkracovati (srov. princip § 365 o. z. o.). Je-li však výklad první případným, nutno rovněž prohlásiti naříkané opatření za nezákonné, ježto, aniž k tomu je dáno zmocnění v předpisu zákona, ukládá vlastníku různé povinnosti formální, zejména povinnost doplniti smlouvu a vymáhati svého času výmaz zbytečné knihovní poznámky.

Překročil tedy státní pozemkový úřad v daném případě zmocnění, jemu z veřejného zájmu dané a bylo proto dodatek státním pozemkovým úřadem uložený jako zákonem neodůvodněný dle § 7 zák. o správ. soudě zrušiti.